

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ...
din2023

**pentru aprobarea Planului general de gestionare a crizelor în domeniul
siguranței produselor alimentare și a hranei pentru animale**

În scopul realizării prevederilor Legii nr.75/2013 cu privire la ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană de stabilire a cadrului pentru participarea Republicii Moldova la operațiunile Uniunii Europene de gestionare a crizelor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.119-121, art.366), art.14 din Legea nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.122-124, art.383), cu modificările ulterioare, art.31 din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.181-184, art.595), cu modificările ulterioare, art.1 și 29 din Legea nr.306/2018 privind siguranța alimentelor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr.59-65, art.120), cu modificările ulterioare Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Planul general de gestionare a crizelor în domeniul siguranței produselor alimentare și a hranei pentru animale (se anexează).
2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.
3. Se abrogă Hotărîrea Guvernului nr.680/2018 pentru aprobarea Planului general de gestionare a crizelor în sectorul alimentelor și furajelor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.267-275 art. 740).

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministru agriculturii
și industriei alimentare

Vladimir BOLEA

Ministrul Dezvoltării
Economice și Digitalizării

Dumitru ALAIBA

Ministrul Finanțelor

Veronica SIREȚEANU

Ministrul Afacerilor Externe
și Integrării Europene

Nicu POPESCU

Ministrul Sănătății

Ala NEMERENCO

Ministrul Afacerilor Interne

Ana REVENCO

Ministrul Justiției

Veronica MIHAILOV-MORARU

PLAN GENERAL DE GESTIONARE A CRIZELOR **în domeniul siguranței produselor alimentare și a hranei pentru animale**

Prezentul Plan general de gestionare a crizelor în domeniul siguranței produselor alimentare și a hranei pentru animale transpune Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/300 a Comisiei din 19 februarie 2019 de instituire a unui plan general pentru gestionarea crizelor în domeniul siguranței produselor alimentare și a hranei pentru animale publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 50, din 21 februarie 2019.

Capitolul I **DISPOZIȚII GENERALE**

1. Planul general de gestionare a crizelor în domeniul siguranței produselor alimentare și a hranei pentru animale (în continuare - Plan general) este stabilit în conformitate cu art.29 din Legea 306/2018 privind siguranța produselor alimentare și vizează procedurile practice necesare pentru o bună pregătire și gestionare a crizelor (caracteristicile crizei și cauzele care o pot genera sunt stabilite în anexa nr.1), inclusiv o strategie de comunicare bazată pe principiul transparenței.

2. Planul general se aplică situațiilor care implică riscuri directe sau indirecte pentru sănătatea publică derivând din produse alimentare sau din hrana pentru animale, în particular în legătură cu pericolele de natură biologică, chimică și fizică (stabilite în anexa nr.2) prezente în produse alimentare sau în hrana pentru animale, care nu ar putea fi prevenite, eliminate sau reduse prin aplicarea dispozițiilor existente sau care nu pot fi gestionate prin aplicarea măsurilor de urgență în conformitate cu art.28 din Legea 306/2018 privind siguranța alimentelor.

3. Obiectivele Planului general sunt de a minimiza amploarea și impactul incidentelor generate de produse alimentare sau de hrana pentru animale asupra sănătății publice, prin asigurarea unei pregătiri mai bune și a unei gestionări eficiente.

4. Noțiunile de bază utilizate în prezenta normă au următoarea semnificație:
coordonator al situațiilor de criză - înseamnă o persoană din cadrul unei autorități competente care acționează ca punct de contact pentru a asigura schimbul

eficace de informații între toți partenerii implicați în coordonarea planului general și punerea în aplicare acțiunilor aflate în competența organizației din care face parte;

criză - situație generată de produse alimentare și/sau hrană pentru animale care implică un risc mare direct sau indirect pentru sănătatea umană și animală, care nu poate fi gestionată prin aplicarea legislației și a procedurilor existente și în această situație trebuie luate măsuri și acțiuni urgente, coordonate, cu alocarea de resurse suplimentare pentru restabilirea normalității;

criză potențială - situație în care prin evoluția necontrolată a incidentelor alimentare s-ar putea ajunge la o criză generată de produsele alimentare și hrana pentru animale în care trebuie aplicate măsuri urgente, coordonate, la un nivel înalt, pentru a nu evolua într-o criză;

desfășurare cronologică a crizei - monitorizarea evoluției evenimentelor pentru a documenta toate incidentele în ordine cronologică și a înregistra procesele externe în timpul crizei, precum și reacțiile celulei de criză la acestea;

focar de toxiinfecție alimentară - incidența, care are loc în circumstanțe date, a două sau mai multe cazuri de aceeași boală și/sau infecție la om, sau situația în care numărul de cazuri constatate este superior previziunilor și în care cazurile sunt cauzate sau susceptibile de a fi cauzate de aceeași sursă alimentară;

incident alimentar - înseamnă detectarea unui pericol biologic, chimic sau fizic în produsele alimentare, în hrana pentru animale sau la oameni, care ar putea avea ca rezultat sau ar putea indica un posibil risc pentru sănătatea publică prin expunerea mai multor persoane la același pericol sau o situație în care numărul de cazuri apărute la om sau detectarea pericolelor depășește numărul estimat și în care cazurile sunt legate sau probabil legate de aceeași sursă de produse alimentare sau de hrană pentru animale;

management activ al crizei - cunoașterea pericolelor posibile și pregătirea pentru eventuale măsuri urgente de prevenire a crizei;

management anticipativ al crizei - prevenirea crizei prin aplicarea și respectarea unor măsuri ce includ în mod special identificarea vulnerabilităților, eliminarea posibilelor surse de pericol, instalarea și asigurarea funcționării unor sisteme de alertă, dezvoltarea unei infrastructuri de control, elaborarea de planuri de intervenție/contingentă și identificarea și instruirea personalului operațional. Aceste acțiuni din cadrul managementului anticipat al crizei includ colectarea și evaluarea informațiilor, analiza situației, stabilirea scopurilor, dezvoltarea opțiunilor de acțiune și compararea lor, implementarea opțiunii selectate și analiza reacției (feedbackului);

management reactiv al crizei - totalitatea măsurilor care trebuie luate după declanșarea crizei pentru a reduce și menține consecințele acesteia la un nivel cât mai mic posibil;

măsură de control - acțiune sau activitate care este efectuată pentru a preveni, a elimina sau a reduce la un nivel minim un risc pentru siguranța produselor alimentare și/sau hranei pentru animale;

obiectiv al siguranței produsului alimentar - frecvența și/sau concentrația maximă a unui pericol într-un produs alimentar și/sau hrană pentru animale în momentul consumului, a cărei menținere asigură nivelul adecvat de protecție;

siguranța produsului alimentar - concept prin care produsul alimentar nu poate provoca rău consumatorului când este pregătit și/sau consumat în conformitate cu utilizarea intenționată;

sistem de management al siguranței produselor alimentare - set de elemente interconectate și interactive având drept scop de a stabili politici și obiective privind siguranța produselor alimentare și de a atinge aceste obiective.

Capitolul II

STRUCTURI ȘI PROCEDURI DE PREGĂTIRE

5. Agenția desemnează un Coordonator general al situațiilor de criză și un înlocuitor al acestuia care să îndeplinească sarcinile stabilite în anexa nr.3.

6. Agenția actualizează în permanență numele și datele de contact ale „coordonatorilor situațiilor de criză” desemnate de fiecare instituție implicată în gestionarea situației de criză.

7. Coordonatorul general reunește coordonatorii situațiilor de criză responsabili de gestionarea crizelor cel puțin o dată pe an cu scopul de a prezenta inițiative la nivelul național, de a partaja planuri naționale pentru situații de urgență, de a urmări subsecvent și de a evalua gestionarea crizelor recente.

8. Agenția asigură menținerea unei rețele de laboratoare naționale de referință precum și alte laboratoare oficiale care să ofere asistență analitică rapidă și de înaltă calitate, astfel cum se impune în cazul celor mai grave pericole determinate de produsele alimentare și de hrana pentru animale.

9. Agenția oferă module de formare avansată privind pregătirea pentru situațiile de criză generate de produse alimentare și hrana pentru animale, investigațiile vizând focarele epidemice de toxinfecții alimentare și gestionarea altor incidente alimentare în cadrul programului „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” încurajând o abordare de tip „O singură sănătate”.

10. Agenția organizează periodic exerciții de simulare a incidentelor legate de produse alimentare și hrana pentru animale inclusiv privind aspecte legate de comunicare și axate pe pregătirea pentru incidente și gestionarea acestora. Apariția unui incident real major poate înlocui un astfel de exercițiu de simulare. După fiecare exercițiu, Agenția va prezenta concluzii specifice în cadrul următoarei reuniuni a coordonatorilor situațiilor de criză.

11. Agenția asigură monitorizarea pregătirii prevăzute la pct.10 prin menținerea și auditarea Planului național pentru situații de urgență privind produsele alimentare și hrana pentru animale.

12. Agenția promovează utilizarea instrumentelor de ultimă generație, cum ar fi instrumentele de urmărire, analizele de tipizare moleculară (inclusiv secvențierea întregului genom) și transmiterea acestor rezultate Ministerului Sănătății privind tipizarea moleculară a agenților patogeni detectați la om, la animale, în produsele alimentare și în hrana pentru animale.

13. Agenția colectează, monitorizează și analizează în permanență informațiile privind amenințările transfrontaliere directe și indirecte generate de sursele enumerate în anexa nr.4.

Capitolul III

PRINCIPIILE ȘI FAZELE DE GESTIONARE A CRIZELOR

14. Procesul de gestionare a crizelor se desfășoară etapizat și include cinci faze:

- 1) Faza I-a: observarea indicatorilor și avertizarea asupra unei crize sau crize potențiale;
- 2) Faza a II-a: evaluarea situației de criză în ceea ce privește dezvoltarea și potențialul său și stabilirea implicațiilor pentru securitatea individuală și națională;
- 3) Faza a III-a: dezvoltarea opțiunilor de răspuns recomandate pentru a ghida procesul decizional;
- 4) Faza a IV-a: planificarea și executarea deciziilor;
- 5) Faza a V-a: revenirea la starea de normalitate.

15. O soluție în abordarea gestionării crizelor este considerată adoptarea unor principii generale valabile, care să fie fundamentate pe următoarele reguli:

- 1) crizele sunt inevitabile;

2) gestionarea crizelor trebuie planificată, în sensul că anumite proceduri pot fi convenite anticipat și aplicate în momentul apariției crizei;

3) gestionarea crizelor face parte integrantă din responsabilitatea autorităților implicate.

16. Pentru prevenirea crizelor, gestionarea acestora presupune dezvoltarea și parcurgerea unor etape în procesul de răspuns la crize. Acest proces trebuie să fie susținut de autoritățile implicate în gestionarea crizelor prin elaborarea procedurilor și instrucțiunilor, precum și prin antrenarea în acțiune a personalului suficient și bine instruit în întreg spectrul de circumstanțe imprevizibile.

17. Monitorizarea efectivă a oricărui tip de criză depinde de eficiența legăturilor stabilite atât în interiorul organizației respective, cât și cu celelalte autorități sau alte grupuri interesate din exterior (modul în care o criză este tratată de la debutul ei poate sugera dacă aceasta va dura, de exemplu, doar o săptămână sau va produce ulterior pagube pentru mai mulți ani).

18. În situațiile descrise la pct.19 Agenția intensifică coordonarea la național pentru gestionarea unui incident pe baza informațiilor menționate la pct.13.

19. Coordonarea intensificată în conformitate pct.18 este necesară atunci când există:

1) un risc direct sau indirect pentru sănătatea publică cauzat de un pericol detectat în produsele alimentare sau în hrana pentru animale, identificat în două sau mai multe regiuni sau zone cu o legătură epidemiologică (de exemplu, cazuri apărute la om și/sau decese în diferite state, cu dovezi analitice sau epidemiologice fiabile privind această legătură) și/sau o legătură de trasabilitate (de exemplu, distribuția de hrană pentru animale sau de produse alimentare posibil contaminate în diferite state membre);

2) un impact potențial grav identificat în legătură cu pericolul detectat asupra funcționării mecanismului de import/export în domeniul produselor alimentare sau al hranei pentru animale;

3) un impact major asupra sănătății legat de pericolul detectat;

4) o dificultate în a identifica sursa riscului.

Capitolul III

MODUL DE OPERARE AL INSTITUȚIILOR IMPLICATE ÎN PREVENIREA ȘI GESTIONAREA CRIZEI

20. Centrul operativ pentru situații de urgență (în continuare – Centrul operativ), instituit în cadrul Agenției, recepționează informația primară prin intermediul subdiviziunilor responsabile ale instituțiilor și autorităților publice, al altor centre operative, mass-mediei, Sistemului rapid de alertă pentru alimente și furaje la nivel național (în continuare – SRAAF), telefonului verde sau altor surse de informații. Cu ajutorul unor mecanisme concrete se asigură legătura dintre activitatea celulelor de criză și procesul decizional. Celulele de criză vor fi informate constant cu privire la măsurile luate în procesul decizional pentru a coordona informațiile referitoare la acest aspect.

21. Pe baza informațiilor recepționate, Centrul operativ realizează o evaluare primară, iar în cazul în care incidentul este considerat major conform clasificării incidentelor alimentare prevăzute în anexa nr. 5, propune directorului general al Agenției activarea și convocarea Celulei de criză de la nivel central (în continuare – Celulă națională de criză).

22. Convocarea Celulei naționale de criză este necesară atunci când:

- 1) se identifică pe teritoriul național sau în statele vecine un risc direct sau indirect pentru sănătatea publică, ceea ce are drept rezultat o sensibilitate mare din punctul de vedere al reputației, al percepției sau al politicii;
- 2) există un risc major pentru sănătatea umană, în special în cazurile în care există sau se poate aștepta existența unui număr mare de decese;
- 3) o repetare a incidentelor care duc la un risc major pentru sănătatea umană;
- 4) o suspiciune sau o indicație a unui act de terorism biologic sau chimic sau o contaminare radioactivă importantă.

23. Evaluarea primară a informației cu privire la potențialul decantării unei crize include stabilirea cauzei acestuia, a lanțului alimentar pentru produsul incriminat, a cantităților existente, a impactului incidentului (informații privind teritoriul afectat și consecințele pentru sănătatea umană) și se realizează utilizând inclusiv indicațiile prezentate în anexa nr.6.

24. Ca urmare acestei evaluări, se face descrierea incidentului în conformitate cu fișa de descriere a incidentului pentru o primă evaluare a situației prezentată în anexa nr.7, în cazul în care încă nu a fost inițiată o alertă rapidă sau dacă nu este cazul inițierii acesteia.

25. În cazul în care se decide convocarea Celulei naționale de criză, în funcție de specificul incidentului, directorul general al Agenției stabilește un coordonator

general (la nivel de director general adjunct), care să coordoneze activitatea Celulei naționale de criză și să o reprezinte în alte structuri pentru situații de urgență.

26. Coordonatorul general prezidează Celula națională de criză asigurând buna funcționare a celulei de criză și repartizarea sarcinilor în rândul membrilor, ținând seama de competența acestora.

27. Celula națională de criză se constituie ca un organism interinstituțional de suport decizional, din reprezentanți ai subdiviziunilor teritoriale raionale/municipale ale Agenției și specialiști din cadrul autorităților administrației publice/instituțiilor prevăzute în prezentul Plan, în conformitate cu structura Celulei naționale de criză prezentată în anexa nr.8, precum și ținând cont de prevederile reglementate în art.26 alin.(2) din Legea nr.306/2018 privind siguranță alimentelor.

28. Convocarea membrilor Celulei naționale de criză, reprezentanți ai autorităților administrației publice/instituțiilor implicate în incidentul respectiv, se realizează la solicitarea coordonatorului general al Celulei naționale de criză, de către Centrul operativ care asigură secretariatul Celulei naționale de criză. Membrii celulei de criză sunt disponibili în permanență în timpul crizei.

29. Celula națională de criză poate fi completată cu reprezentanți ai altor autorități ale administrației publice/instituții în domenii de expertiză necesare gestionării crizei/crizei potențiale, precum și ai altor părți interesate.

30. Celula națională de criză poate lua în considerare, consultarea altor experți dacă este necesar pentru gestionarea crizei, și poate solicita asistență permanentă sau ad hoc din partea unor experți specifici.

31. Directorul general al Agenției asigură coordonarea între activitatea Celulei naționale de criză și procesul de luare a deciziilor.

32. Coordonatorul general participă la reuniunile, conferințele audio și video ale Celulei naționale de criză în ceea ce privește disponibilitatea, expertiza și nivelul de responsabilitate. Agenția, Ministerul Sănătății și laboratoarele de referință în cauză furnizează asistență științifică și tehnică în limitele competenței lor.

33. Celula națională de criză este responsabilă pentru menținerea unui contact strâns și pentru schimbul de informații cu părțile interesate în cauză.

34. Celula națională de criză este responsabilă pentru pregătirea strategiei coordonate de comunicare cu publicul și, în particular, pentru elaborarea mesajelor bazate pe dovezi în timp real.

35. Agenția acordă sprijin în domeniul secretariatului pentru organizarea reuniunilor Celulei naționale de criză (de exemplu, redactarea proceselor-verbale și alte nevoi administrative) și pune la dispoziția Celulei naționale de criză resursele umane și materiale necesare bunei funcționări a acesteia (de exemplu, săli de reuniune, mijloace de comunicare etc.).

36. Celula națională de criză utilizează mecanismele tehnice disponibile pentru rețelele de alertă existente pentru a comunica sau a disemina informații, în particular pentru a distribui solicitări de informații și pentru a colecta aceste informații.

37. Celula națională de criză asigură suportul tehnic pentru managementul crizei/crizei potențiale și furnizează informații detaliate celulelor de criză de la nivel teritorial (în continuare - celule de criză teritoriale), mass-mediei și organismelor internaționale relevante, precum și altor structuri participante în soluționarea situațiilor de urgență, cum ar fi Comisia pentru situații excepționale a Republicii Moldova.

38. Celulele de criză teritoriale sunt activate prin dispoziția Celulei naționale de criză, prin decizie la nivel teritorial și sunt coordonate metodologic, pe toată durata funcționării acestora, de către Celula națională de criză.

39. Reprezentarea în cadrul celulelor de criză teritoriale se asigură de către autoritățile administrației publice/instituțiile publice teritoriale stabilite în prezentul Plan.

40. Autoritățile administrației publice/instituțiile publice reprezentate în Celula națională de criză și celulele de criză teritoriale au obligația de a asigura continuitatea de reprezentare, în sensul că vor face propuneri de nominalizare ori de câte ori survin schimbări obiective ale persoanelor nominalizate.

41. În baza analizei informațiilor parvenite de la celula de criză teritorială în ceea ce privește posibilitățile de eliminare a riscului și măsurile care necesită a fi continuate pe termen mediu și lung, Celula națională de criză propune directorului general al Agenției încetarea activității celulelor de criză teritoriale și dizolvarea acestora.

42. Încetarea activității celulelor de criză teritoriale se realizează prin decizia directorului general al Agenției, la propunerea Celulei naționale de criză, prin intermediul coordonatorului operațional, care va transmite decizia celulelor de criză teritoriale.

43. Celulele de criză teritoriale vor comunica Celulei naționale de criză decizia de dizolvare și raportul final de activitate al celulei de criză teritoriale. După dizolvarea tuturor celulelor de criză teritoriale, se va realiza dizolvarea Celulei naționale de criză, care va elabora raportul final al crizei, în care va sintetiza întreaga activitate, utilizând punctele de reper reglementate în anexa nr.9.

44. În urma consultării cu Celula națională de criză, Agenția decide dacă criza este pe deplin soluționată. Dacă va fi decis astfel, toți membrii celulei de criză sunt informați cu privire la soluționare. În plus față de informațiile transmise prin SRAAF cu privire la produsele afectate și la măsurile luate, Agenția poate solicita Ministerului Sănătății să furnizeze informații cu privire la noi cazuri apărute la om pentru a evalua tendințele și a decide cu privire la soluționarea crizei.

Capitolul IV

ATRIBUȚIILE STRUCTURILOR IMPLICATE ÎN PREVENIREA ȘI GESTIONAREA CRIZELOR ÎN DOMENIUL SIGURANȚEI PRODUSELOR ALIMENTARE ȘI A HRANEI PENTRU ANIMALE

Secțiunea 1

Atribuțiile Celulei naționale de criză și a celulelor de criză teritoriale

45. Celula națională de criză răspunde de elaborarea, coordonarea și punerea în aplicare a unei strategii de răspuns la criză, inclusiv de aspectele legate de comunicare și are următoarele sarcini și competențe:

1) realizează o evaluare a situației existente, avizează și aprobă măsurile de primă urgență considerate necesare;

2) reevaluează, utilizând punctele de reper reglementate în anexa nr.10, măsurile care au fost deja implementate și formulează propuneri cu privire la modul de gestionare a crizei/crizei potențiale în raport cu specificul acesteia;

3) solicită, în cadrul cooperării, participarea la prevenirea și gestionarea crizei în domeniu a specialiștilor/expertilor din instituțiile publice și organizațiile care nu sunt reprezentate în celula de criză respectivă;

4) organizează consultări cu forurile academice/științifice în vederea găsirii soluțiilor optime pentru limitarea impactului asupra sănătății populației;

5) asigură schimbul de informații între toți actorii implicați în soluționarea unei crize sau potențiale crize: evaluatorii de risc, managerii de risc și comunicatorii riscului;

6) asigură comunicarea publică privind evoluția crizei;

7) elaborează și propune directorului general al Agenției proiectul Planului general operațional de acțiune în vederea avizării acestuia;

8) coordonează investigația privind trasabilitatea (în aval și în amonte) și va urmări retragerea și rechemarea produselor alimentare și a hranei pentru animale afectate plasate pe piață.

9) transmite celulelor de criză teritoriale, pentru adaptare și implementare, Planul general operațional de acțiune;

10) asigură coordonarea măsurilor necesare la nivelul celulelor de criză teritoriale;

11) informează părțile interesate despre evoluția crizei și măsurile ce trebuie aplicate;

12) solicită convocarea Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova pentru declararea stării de urgență la nivelul zonelor afectate și/sau instituirea unor restricții temporare, măsuri suplimentare de asigurare a resurselor financiare, umane și materiale;

13) asigură transmiterea informațiilor, atunci când este necesar, către organismele internaționale interesate (de ex., INFOSAN – rețeaua internațională a autorităților pentru siguranță alimentelor) și societatea civilă;

14) convoacă întâlniri cu agenții economici din domeniul alimentar și cu alte părți interesate;

15) aprobă organizarea unor grupuri de lucru specifice, inclusiv prin implicarea coordonatorilor celulelor de criză teritoriale din zonele cele mai afectate, după caz;

16) solicită, centralizează și analizează situațiile privind evoluția crizei/crizei potențiale la nivel teritorial;

17) întocmește și transmite spre aprobare directorului general al Agenției proiectul raportului final al crizei, nu înainte de a fi avizat și aprobat de către consiliul consultativ;

18) propune un limbaj de comunicare unitar, armonizat, ce trebuie actualizat constant. Acest limbaj este utilizat ca bază pentru informarea Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova, instituțiilor de stat, structurilor internaționale, presei, organizațiilor de consumatori și a operatorilor din domeniul alimentar;

19) arhivează, prin secretariatul Celulei naționale de criză, documentele legate de activitatea acesteia;

20) propune îmbunătățirea planurilor și procedurilor pentru gestionarea situațiilor de criză.

46. Celulele de criză teritoriale au următoarele sarcini și competențe:

- 1) avizează și aprobă măsurile de primă urgență;
- 2) stabilesc responsabilitățile în cadrul celulelor de criză teritoriale (inclusiv comunicatorul);
- 3) colectează și evaluează datele disponibile cu privire la riscul existent;
- 4) stabilesc și propun spre aprobare Planul operațional de acțiune la nivel teritorial, în baza datelor existente și a Planului general operațional de acțiune, primit de la Celula națională de criză;
- 5) urmăresc punerea în aplicare a Planului operațional de acțiune la nivel teritorial;
- 6) informează periodic și ori de câte ori este cazul, Celula națională de criză și celelalte părți implicate în gestionarea crizei/crizei potențiale asupra evoluției acesteia;
- 7) reevaluează, utilizând punctele de reper reglementate în anexa nr.10, măsurile de siguranță necesare pentru gestionarea crizei/crizei potențiale, în funcție de evoluția acesteia;
- 8) solicită participarea la gestionarea crizei/crizei potențiale a specialiștilor/expertiilor din instituțiile publice și organizațiile care nu sunt reprezentate în celula de criză teritorială;
- 9) asigură suportul documentar necesar pentru comunicarea publică privind evoluția crizei;
- 10) solicită convocarea comisiilor teritoriale pentru situații excepționale și, după caz, propun instituirea unor măsuri suplimentare sau declararea stării de alertă;
- 11) asigură fluxul informațional între toate părțile implicate în prevenirea și gestionarea situațiilor de criză;
- 12) realizează comunicarea publică, în baza instrucțiunilor și a coordonării de la nivel central, analizează necesitatea înființării unei linii telefonice speciale pentru preluarea întrebărilor adresate de cetățeni și elaborarea unei liste cu cele mai frecvente întrebări;
- 13) convoacă întâlniri cu agenții economici din domeniul alimentar și cu alte părți interesate;
- 14) întocmesc și avizează raportul final, pe care îl transmit Celulei naționale de criză, precum și comisiilor teritoriale pentru situații excepționale.

Secțiunea a 2-a
Atribuții generale și specifice ale autorităților publice implicate
în gestionarea situațiilor de criză/criză potențială

47. Autoritățile publice au următoarele atribuții generale în situații de criză/criză potențială:

- 1) asigură aplicarea prevederilor din Planul general operațional de acțiune și elaborează, după caz, proceduri proprii;
- 2) emit ordine ale conducătorilor autorităților administrației publice/instituțiilor publice, în domeniul specific de activitate, pentru punerea în aplicare a măsurilor stabilite de Celula națională de criză;
- 3) pun în aplicare, în domeniul specific de activitate, hotărârile Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova;
- 4) sprijină la nivel național și al unităților administrativ-teritoriale, structurile constituite pentru gestionarea crizei, conform competențelor;
- 5) asigură îndeplinirea măsurilor de alertare și de pregătire a forțelor și mijloacelor proprii prevăzute în Planul general operațional de acțiune și în planurile operaționale de acțiune la nivel teritorial;
- 6) participă, la solicitarea Celulei naționale de criză, în domeniul de competență, cu forțe și mijloace pentru asigurarea măsurilor de prevenire și pentru limitarea/înlăturarea efectelor crizelor;
- 7) propun, în domeniul de competență, instituirea unor restricții;
- 8) asigură prezentarea personalului desemnat în structurile de gestionare a crizei constituite la nivel central, teritorial;
- 9) asigură schimbul de date și informații între componentele structurilor de gestionare a crizei;
- 10) colaborează cu personalul de specialitate din alte instituții ale statului și/sau cu entități din societatea civilă, mediul privat și academic.

48. Agenția are următoarele atribuții specifice în situațiile de criză/criză potențială:

- 1) coordonează tehnic și administrativ întreaga activitate a serviciilor sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor, organizează și controlează efectuarea activităților publice sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor;
- 2) coordonează activitatea de control în domeniul siguranței și calității produselor alimentare, hranei pentru animale, sănătății și bunăstării animalelor, în conformitate cu prevederile art.41 din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară;

3) cooperează și răspunde împreună cu autoritățile administrației publice centrale de organizarea și aplicarea măsurilor necesare pentru siguranța produselor alimentare, în conformitate cu prevederile art.10 din Legea nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor;

4) elaborează și actualizează planurile de intervenție/contingentă în domeniul siguranței produselor alimentare;

5) coordonează măsurile care se impun în situațiile de urgență din domeniul sanitar veterinar și pentru siguranța produselor alimentare, iar atunci când este necesar, se consultă cu celelalte instituții abilitate;

6) reprezintă punctul național de contact și coordonatorul la nivel național al SRAAF;

7) monitorizează și evaluează riscurile privind siguranța produsului alimentar și alimentației publice asupra sănătății populației, elaborează și propune activități de asigurare a calității produsului alimentar din circuitul public;

8) colaborează cu alte autorități competente cu responsabilități în domeniul siguranței produselor alimentare, atât la nivel național, cât și internațional;

9) notifică organisme internaționale cu responsabilități în domeniul siguranței produselor alimentare (rețeaua INFOSAN – rețeaua internațională a autorităților pentru siguranța alimentară, DG SANTE – Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară, EFSA – Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară, FAO – Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite);

10) cooperează pe plan internațional cu toate organizațiile implicate în domeniul siguranței produselor alimentare și în alte domenii conexe pentru a păstra Republica Moldova în circuitul politicilor regionale și internaționale specifice;

11) monitorizează și supraveghează aplicarea la nivel național și teritorial a normelor privind siguranța produselor alimentare;

12) organizează, coordonează, gestionează și controlează condițiile de igienă la întreprinderile care operează în domeniul hranei pentru animale și în domeniul alimentar, potrivit prevederilor Legii nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor;

13) realizează evaluarea riscului și stabilește măsurile ce se impun atunci când apare o problemă majoră ce poate periclita sănătatea oamenilor;

14) asigură supravegherea și controlul privind respectarea condițiilor generale din domeniul alimentar prin punerea în aplicare a unor măsuri specifice care să

conducă la diminuarea incidenței și la eliminarea bolilor transmisibile de la animale la om;

15) colectează și analizează datele pentru a permite caracterizarea și monitorizarea riscurilor care au o influență directă sau indirectă asupra siguranței produselor alimentare;

16) organizează consultări cu forurile academice/științifice în vederea identificării soluțiilor optime pentru limitarea impactului asupra sănătății populației;

17) participă în comunicarea riscului.

49. Ministerul Sănătății prin intermediul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, are următoarele atribuții specifice în situațiile de criză/criză potențială:

1) coordonează și organizează acțiuni speciale, în caz de suspiciune sau raportare a incidentelor grave, a producerii de calamități naturale, evenimente deosebite, epidemii, în limita atribuțiilor ce îi revin în domeniul supravegherii de stat a sănătății publice;

2) efectuează prelevări de probe din produsele alimentare, factorii de mediu și produsele patologice și analize în laboratoare acreditate, conform domeniilor de competență;

3) participă la schimbul de informații din cadrul SRAAF și organizează controale în domeniile de competență;

4) asigură supravegherea și controlul bolilor transmisibile și netransmisibile la om, monitorizarea pericolelor și factorilor determinanți ai sănătății, evaluarea riscurilor de declanșare a urgențelor de sănătate publică, comunicarea riscurilor și realizarea măsurilor de sănătate publică;

5) elaborează și implementează programe naționale privind protecția sănătății publice și prevenirea îmbolnăvirilor asociate factorilor de risc în raport cu mediul de viață și de muncă, alimentație și nutriție, aprovizionarea cu apă potabilă, radiații ionizante naturale și profesionale și unitățile de învățământ și de asistență medicală și medico-socială;

6) realizează evaluările de risc epidemiologic în situația evenimentelor care amenință sănătatea populației și au potențial de răspândire națională și internațională;

7) efectuează investigații medicale și epidemiologice, identifică și coordonează măsurile necesare pentru limitarea focarelor de boli transmisibile în colectivități;

8) colaborează cu administrația publică locală și cu instituțiile/serviciile specializate din domeniu pentru implementarea și realizarea prevederilor legale privind calitatea mediului de viață și muncă, securitatea produselor alimentare și calitatea apei potabile;

9) participă la limitarea efectelor apărute în urma dezastrelor, calamităților și epidemiilor în domeniul său de competență;

10) colaborează cu reprezentanții autorităților administrației publice centrale și locale, cu cei ai societății civile și cu mass-media în scopul educației pentru sănătate și a comunicării riscurilor ce amenință sănătatea populației;

11) coordonează acțiunile de inspecție din cadrul SRAAF și notifică instituțiile implicate, în funcție de domeniile de competență;

12) colaborează cu personalul de specialitate din structurile similare ale altor organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale;

13) recoltează și sigilează probele necesare pentru identificarea riscului pentru sănătate, precum și contraprobele.

50. Ministerul Afacerilor Interne are următoarele atribuții specifice în situațiile de criză/criză potențială:

1) intensifică activitățile de supraveghere a frontierei de stat și de control al trecerii frontierei de stat și sprijină acțiunile de informare întreprinse de structurile implicate;

2) participă prin personalul specializat, la solicitarea structurilor implicate și în colaborare cu acestea, la realizarea determinării și evaluării efectelor crizei în domeniu;

3) transmite date și informații relevante către Agenție;

4) asigură personalul, tehnica și mijloacele specializate stabilite prin planurile operaționale de acțiune elaborate pentru fiecare situație;

5) aplică măsuri, conform competenței, pentru menținerea și asigurarea ordinii publice pe timpul distribuirii către populație a medicamentelor, vaccinurilor și a ajutoarelor de primă necesitate;

6) acordă, la solicitarea subdiviziunilor teritoriale ale Agenției, suport la efectuarea controalelor planificate;

7) participă, prin instituțiile subordonate cu atribuții în domeniu, la monitorizarea modului de respectare a restricțiilor din competența Inspectoratului General al Poliției și acționează în conformitate cu legea;

8) după notificarea crizei, Inspectoratul General al Poliției ia măsurile necesare potrivit competențelor pentru monitorizarea și gestionarea crizei;

9) asigură în permanență, prin rețeaua proprie a Inspectoratului General al Poliției, schimbul de date și informații cu privire la punerea în aplicare a măsurilor stabilite pentru gestionarea crizei;

10) participă, prin instituțiile subordonate cu atribuții în domeniu, la monitorizarea modului de respectare a restricțiilor;

11) asigură constituirea rezervelor de acțiune pentru suplimentarea efectivelor antrenate în realizarea măsurilor de ordine și securitate publică;

12) participă, prin intermediul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și a Inspectoratului General al Poliției, atunci când situația o impune, la acțiuni de cercetare și decontaminare a personalului, tehnicii și terenului;

13) asigură, prin intermediul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, asistență tehnică și de specialitate celulelor de criză teritoriale și asigură menținerea permanentă a fluxului informațional cu acestea;

14) asigură informarea operativă a Coordonatorului general al Celulei naționale de criză sau, după caz, a Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică/Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova asupra evoluției situației, măsurilor întreprinse și direcțiilor viitoare de acțiune;

15) participă la asigurarea deplasării cu prioritate a transporturilor de forțe și mijloace destinate acțiunilor de gestionare a situațiilor de criză.

16) limitează sau interzice circulația autovehiculelor sau a persoanelor în anumite zone ori la anumite ore, în conformitate cu prevederile Legii nr.320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului;

17) pune în aplicare măsurile specifice pentru interzicerea sau limitarea circulației rutiere, feroviare, fluviale și aeriene pe anumite rute, în conformitate cu prevederile Legii nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră;

18) participă la impunerea măsurilor de menținere a carantinei în zonele cu epidemii și epizootii;

19) asigură, sub coordonarea consiliilor raionale/municipale, punerea în aplicare la nivelul unităților administrativ-teritoriale a măsurilor stabilite de structurile constituite pentru gestionarea situației;

20) în punctele de trecere a frontierei în care nu activează reprezentanți ai Serviciului Vamal și în care nu sunt amenajate posturi de control sanitar veterinar ale Agenției, Poliția de Frontieră interzice introducerea în țară a animalelor vii, produselor de origine animală, alimentelor de origine nonanimală, precum și a altor produse și materii care necesită a fi supuse controlului sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor și dirijează persoanele în punctele de trecere unde există aceste posturi;

21) asigură, prin intermediul Agenției Rezerve Materiale, din rezerva de stat, produsele și bunurile strict necesare intervențiilor operative pentru protecția populației, a economiei și siguranței naționale, conform procedurilor stabilite.

51. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare are următoarele atribuții specifice în situațiile de criză/criză potențială:

- 1) elaborează acte normative și implementează prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte pe domeniul agricultură, dezvoltare regională și rurală, producerea și siguranța alimentelor;
- 2) participă la schimbul de informații din cadrul SRAAF, conform competențelor.

52. Ministerul Mediului are următoarele atribuții specifice în situațiile de criză/criză potențială:

- 1) prin Inspectoratul pentru Protecția Mediului:
 - a) asigură controlul activităților cu impact asupra mediului înconjurător care pot afecta siguranța produselor alimentare;
 - b) asigură controlul activităților care prezintă pericole de accidente majore și/sau cu impact semnificativ asupra mediului, în vederea prevenirii și limitării riscurilor de poluare;
 - c) participă la stabilirea cauzelor poluării factorilor de mediu, inclusiv dispune încetarea și/sau suspendarea unor activități pe perioade determinate de timp, în cazul în care este pusă în pericol sănătatea populației sau în cazul în care se constată depășirea concentrației poluanților peste limitele admise;
 - d) asigură controlul respectării prevederilor actelor de reglementare privind protecția mediului și verificarea măsurilor stabilite prin programe de conformare sau planurile de acțiuni pentru activitățile economico-sociale;
 - e) participă la schimbul rapid de informații cu instituțiile și organele competente, naționale și internaționale privind produsele, substanțele, tehnologiile care reprezintă riscuri pentru sănătatea și securitatea cetățenilor și a mediului;
- 2) prin Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale:
 - a) asigură realizarea politicii statului în domeniul cercetării geologice, folosirii raționale și protecției subsolului;
 - b) instituie perimetre de protecție hidrogeologice pentru zăcămintele de ape minerale naturale, ape minerale curative;
- 3) în domeniul organismelor modificate genetic:
 - a) asigură controlul activităților care implică organisme și microorganisme vii modificate genetic obținute prin intermediul biotehnologiei moderne;
 - b) emite, revizuiește, suspendă sau retrage, prin intermediul Comisiei Naționale pentru Securitate Biologică, potrivit Legii nr.755/2001 privind securitatea biologică, autorizația de import pentru activitățile care implică organisme și microorganisme vii modificate genetic;
- 4) monitorizează calitatea factorilor de mediu prin intermediul Serviciului Hidrometeorologic de Stat și notifică autorităților competente incidentele atestate;

5) monitorizează calitatea apelor de suprafață și a apelor pentru irigație prin intermediul Agenției "Apele Moldovei";

6) prin Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice:

a) asigură transparența procesului decizional în reglementarea activităților nucleare și radiologice;

b) aprobă, potrivit legii, planurile de răspuns la urgența radiologică și nucleară ale titularilor de autorizație și participă cu forțe și mijloace specializate la executarea controlului nuclear;

c) controlează buna desfășurare a activităților rețelei de supraveghere a radioactivității mediului;

d) controlează, potrivit legii, aplicarea prevederilor tratatelor internaționale și a reglementărilor naționale privind intervenția în caz de accident nuclear;

e) constituie punct național de contact pentru urgențele radiologice;

f) avizează toate proiectele de acte normative ce au implicații asupra domeniului nuclear.

53. Ministerul Apărării (prin Serviciul sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor din cadrul Ministerului Apărării) are următoarele atribuții specifice în situațiile de criză/criză potențială:

1) coordonează și organizează activitatea de inspecție sanitară veterinară și pentru siguranța produselor alimentare în structurile din cadrul Ministerului Apărării;

2) coordonează elaborarea de reglementări specifice inspecției sanitare veterinare și pentru siguranța produselor alimentare în unitățile militare;

3) controlează și monitorizează operatorii din domeniul alimentar care își desfășoară activitatea în spațiile aparținând instituțiilor militare;

4) constată și raportează contravențiile de la legislația sanitară veterinară și pentru siguranța produselor alimentare;

5) oprește, denaturează sau condiționează darea în consum colectiv a produselor alimentare care nu corespund normelor de igienă și siguranță a alimentelor;

6) recoltează probele necesare în scopul identificării și analizei riscului pentru sănătate;

7) participă la activități specifice în unitățile militare din zona de responsabilitate;

8) elaborează periodic rapoarte privind activitatea de sănătate publică și sanitară veterinară în domeniul siguranței produselor alimentare.

54. Ministerul Justiției (prin Departamentul instituțiilor penitenciare) are următoarele atribuții specifice în situațiile de criză/criză potențială:

1) asigură, cu suportul Agenției, un sistem eficient de controale oficiale pentru monitorizarea și verificarea conformității activităților pe fluxul trasabilității produselor alimentare, în conformitate cu legislația privind sănătatea și bunăstarea animală și siguranța alimentelor;

2) colaborează, în cazul când situația epidemiologică o impune, cu Agenția, participând la grupuri de lucru și la instruirile organizate privind problemele de siguranță a produselor alimentare.

55. Ministerul Finanțelor (prin Serviciul Vamal) are următoarele atribuții specifice în situațiile de criză/criză potențială:

1) desfășoară activitățile necesare pentru administrarea riscurilor, potrivit art.8 lit.1) din Legea nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal;

2) colaborează cu personalul cu atribuții de control oficial din cadrul Agenției, în vederea eliminării riscului de introducere în Republica Moldova a bunurilor care nu îndeplinesc cerințele sanitare veterinare stabilite în legislația din domeniu;

3) permite introducerea în Republica Moldova a transporturilor identificate și selectate de animale vii, produse de origine animală, produse de origine vegetală, precum și alte produse și materii care sunt supuse controlului sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor, în baza documentului (semnat și ștampilat), prevăzut în reglementările legale, emis de medicul veterinar oficial/inspectorul oficial, după caz, numai prin posturile vamale ale Republicii Moldova în care sunt organizate posturi de control sanitar veterinar aprobate pentru import, export și tranzit, după efectuarea controalelor oficiale;

4) în posturile vamale unde nu sunt posturi de control sanitar veterinar ale Agenției, Serviciul Vamal interzice intrarea în țară de animale vii, produse de origine animală, produse de origine vegetală, precum și de alte produse și materii care sunt supuse controlului sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor și dirijează transporturile spre punctele unde există aceste posturi;

5) exercită funcția de punct de contact în cadrul SRAAF și participă la schimbul de informații din cadrul acestui sistem, conform competențelor;

6) asigură îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin privind obiectivele înscrise în strategiile naționale și planurile de acțiuni pentru implementarea acestora, în coordonare cu autoritățile naționale competente din domeniu.

56. Academia de Științe a Moldovei, prin intermediul membrilor titulari (academicieni) și membrilor corespondenți, precum și al secțiilor de știință, la

solicitare, efectuează expertiza în vederea evaluării diferitor crize din domeniul produselor alimentare și a hranei pentru animale.

Secțiunea a 3-a

Măsurile aplicate

57. În situațiile de criză/criză potențială, în funcție de severitatea și complexitatea acestora, se aplică următoarele măsuri în vederea eliminării riscului/potențialului risc ce amenință sănătatea populației:

1) identificarea produselor susceptibil a fi contaminate, utilizând procedurile de trasabilitate;

2) extinderea prelevărilor de probe;

3) dispunerea inițierii de către operatorul din domeniul alimentar a procedurilor de retragere/rechemare a produselor de pe piață care nu corespund standardelor de calitate, respectiv, distrugerea acestora, după caz;

4) reținerea oficială a produselor susceptibil a fi contaminate, conform capitolului IV din Legea nr.306/2018 privind siguranța alimentelor;

5) restricționarea sau interzicerea introducerii pe piață a produselor susceptibil a fi contaminate, potrivit prevederilor art.25 alin.(3) lit.i) din Legea nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor;

6) autorizarea folosirii alimentelor în alte scopuri decât cele cărora le-au fost destinate inițial, potrivit prevederilor art.30 alin.(2) lit.d) din Legea nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor;

7) suspendarea activității sau închiderea unității pentru o perioadă, ținând cont de dispozițiile statuate în art.4 alin.(1³), art.6¹, art.10, art.12⁶ alin. (1) din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și în art.18² din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară;

8) conștientizarea riscurilor de către populație prin acțiuni de informare și avertizare publică, distribuirea de materiale informative, broșuri referitoare la pericole și riscurile asociate; anunțuri în mass-media și pe internet;

9) desfășurarea ședințelor informative cu reprezentanții asociațiilor profesionale;

10) coordonarea liniilor de comunicare și a acțiunilor între autoritățile competente cu parteneri comerciali și cu alte părți interesate;

11) orice alte măsuri pe care autoritățile competente le consideră corective, conform prevederilor art.30 din Legea nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și bunăstare a animalelor.

58. Măsurile se aplică în regim de urgență, în mod coordonat, de către autoritățile competente menționate la secțiunea a 2-a, conform atribuțiilor și cu alocarea de fonduri suplimentare în caz de necesitate.

59. Pentru stabilirea măsurilor specifice necesare în situații de criză/criză potențială, generate de anumite tipuri de risc, cum ar fi cele de ordin microbiologic (*Listeria monocytogenes*, *Salmonella* etc.) sau chimic (aflatoxine etc.), se elaborează planuri specifice și manuale operaționale.

60. Celula națională de criză, Agenția și Ministerul Sănătății elaborează proceduri și instrumente suplimentare pentru a soluționa incidentul cât mai curând posibil și pentru a limita impactul său asupra sănătății publice. Aceste proceduri cuprinde în particular:

1) o caracterizare rapidă și identificarea promptă a surselor focarelor epidemice prin menținerea și utilizarea unei baze de date privind testarea moleculară a agenților patogeni detectați la om, la animale, în produse alimentare și în hrana pentru animale;

2) în cazul pericolului biologic, evaluări comune rapide ale focarelor epidemice de către Agenție și MS, în conformitate cu o procedură operațională standard acceptată;

3) un cadru pentru o evaluare rapidă a pericolului chimic de către Agenție;

4) proceduri de monitorizare a efectelor acțiunilor întreprinse.

Capitolul V

ELABORAREA RAPORTULUI FINAL AL CRIZEI

61. În termen de 3 zile de la dizolvarea celulei de criză teritoriale, aceasta va înainta Celulei naționale de criză raportul final la nivelul teritoriului respectiv.

62. În termen de 10 zile de la primirea raportului final transmis de către celula de criză teritorială, Celula națională de criză elaborează raportul final al crizei, cuprinzând detalii asupra tuturor incidentelor petrecute și a măsurilor luate, care este pus la dispoziția Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova, după caz, instituțiilor implicate cu scopul de a:

- 1) facilita evaluarea acțiunilor de gestionare;
- 2) identifica potențialele îmbunătățiri ale modului de răspuns și gestionare a situațiilor de criză;
- 3) structura mai bine procedurile și planurile operaționale pentru eventualele crize ulterioare.

63. După încheierea unei crize, întru evaluarea raportului final se organizează o reuniune a tuturor participanților implicați în gestionarea crizei în scopul de a stabili necesitatea reevaluării prezentului Plan general în vederea adaptării/îmbunătățirii necesare în ceea ce privește procedurile și instrumentele operaționale utilizate în gestionarea crizelor.

64. O sinteză a acestui raport este făcută publică pentru a asigura transparența acțiunilor guvernamentale.

65. La elaborarea raportului final al crizei vor fi luate în considerare cerințele expuse în anexa nr.9.

Capitolul VI COMUNICAREA CRIZEI

Secțiunea 1-a Strategia de comunicare în timpul crizei/crizei potențiale

66. Gestionarea crizei/crizei potențiale include managementul comunicării, un element-cheie care presupune comunicarea între toate părțile implicate în prevenirea și gestionarea crizei, precum și către public.

67. Părțile implicate și publicul larg au dreptul la informație clară, ținută și eficace privind acțiunile autorităților administrației publice implicate în SRAAF și deciziile celulelor de criză, potrivit prevederilor art.27 din Legea nr.306/2018 privind siguranța alimentelor. O gestionare deschisă și transparentă a crizei previne dezvoltarea comentariilor neconcordante, a informațiilor contradictorii și a interpretărilor eronate care pot duce la agravarea incidentului.

68. Ca parte a coordonării, Celula națională de criză, Agenția și Ministerul Sănătății, în cazurile care implică competența specifică a acestuia din urmă, se informează reciproc în prealabil cu privire la anunțurile intenționate relevante pentru ele și implicate în combaterea focarului epidemic (de exemplu, prin conferințe

audio). În plus, sunt informați imediat operatorii din domeniul alimentar afectați atunci când au fost colectate dovezi fiabile cu privire la posibila sursă a unui focar epidemic.

69. Rețeaua internațională pentru siguranța alimentară INFOSAN este utilizată atunci când schimburile comerciale dinspre sau către Republica Moldova, UE sau țări terțe sunt afectate de pericolul implicat, fără a aduce atingere necesității unui schimb de informații bilateral suplimentar cu partenerii comerciali și cu autoritățile competente din țări terțe.

70. După caz, Agenția furnizează informații suplimentare Organizației Mondiale a Sănătății, Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor și Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură.

71. Atribuțiile detaliate privind comunicarea în situații de criză în cadrul rețelei de coordonatori ai situațiilor de criză sunt stabilite în anexa nr.3.

72. Atunci când se constată existența unui risc, comunicarea va aborda în mod proactiv și reactiv, întrebările adresate de presă, de către partenerii publici sau comerciali cu privire la pericolele identificate, la riscul existent și la măsurile luate.

73. În timpul unui incident, informarea clară, țintită și eficace a publicului cu privire la evaluarea și gestionarea riscului, inclusiv la incertitudini, este coordonată ca parte a răspunsului la criză.

Secțiunea 2-a

Strategia specifică de comunicare efectuată de celula de criză

74. Celula națională de criză coordonează comunicările și elaborează strategia de comunicare specifică pentru a informa publicul despre riscuri și măsurile luate. Strategia de comunicare identifică mesajele-cheie pentru principalele categorii de public vizate și mijloacele-cheie de comunicare pentru distribuirea lor.

75. Strategia de comunicare vizează informarea actorilor publici și economici, inclusiv a partenerilor comerciali în domeniul produselor alimentare, prin:

- 1) mesaje coerente și coordonate;
- 2) comunicarea eficace cu privire la riscuri;
- 3) evidențierea investigațiilor în curs de desfășurare și a măsurilor de precauție în cazul în care sursa este incertă;

4) furnizarea de dovezi fiabile (rezultate din analize, dovezi epidemiologice etc.) care susțin pozițiile și măsurile luate;

5) furnizarea de mesaje de asigurare cu privire la siguranța produselor care nu sunt implicate în criză, inclusiv prin informații clare privind tipul (tipurile) produsului (produselor) afectat (afectate) și în raport cu cele care nu sunt afectate;

6) furnizarea de mesaje privind măsurile de succes și rezultatele obținute pe baza unor dovezi fiabile: de exemplu, identificarea și retragerea loturilor afectate în urma unei investigații eficace.

76. Autoritățile și instituțiile implicate în gestionarea crizei depun toate eforturile pentru a asigura faptul că acțiunile lor de comunicare sunt în concordanță cu strategia de comunicare adoptată de Celula națională de criză.

77. Strategia de comunicare include stabilirea de contacte adecvate cu țările învecinate pentru a le furniza informații clare, precise și coerente cu privire la evoluția gestionării crizei relevante.

78. Celula națională de criză stabilește responsabilități clare privind comunicarea crizei, incluzând setul de proceduri stabilite în art.3 din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

79. Persoanele implicate în procesul de gestionare a crizelor răspunzătoare de comunicare au responsabilități privind:

- 1) monitorizarea presei;
- 2) evaluarea situației din punct de vedere al comunicării (eventual, utilizarea de chestionare);
- 3) propunerea strategiei privind comunicarea (canale de comunicare, modalități);
- 4) redactarea comunicatelor de presă/informărilor referitoare la criză/ criză potențială;
- 5) editarea periodică a informațiilor provenite de la Celula națională de criză într-o formă de comunicare generală, ușor de înțeles de către public;
- 6) schimbul de informații între responsabili de comunicare ai instituțiilor implicate;
- 7) participarea la întocmirea raportului final al crizei.

80. Organizarea activităților pentru comunicarea crizei se realizează de către Celula națională de criză, astfel încât mesajul să fie unitar și adecvat.

81. În realizarea comunicării, pentru a lua în considerare acțiunile ce trebuie efectuate în continuare, se va ține cont de punctele-cheie menționate în anexa nr.11.

82. În eventualitatea unui incident, pentru a putea contacta în mod rapid autoritățile implicate, la nivelul Agenției și al subdiviziunilor sale teritoriale pentru siguranța alimentelor raionale/municipale există o listă ce include contactele persoanelor cu responsabilități în gestionarea situațiilor de criză sau care pot fi implicate în gestionarea unei crize. Din motive de securitate, această listă nu este făcută publică.

Capitolul VII

ASIGURAREA CU RESURSE

83. Autoritățile administrației publice/instituțiile publice reprezentate în structurile de prevenire și gestionare a crizelor privind produsele alimentare au obligația de a asigura, în limitele atribuțiilor legale, resursele ce vor fi stabilite prin planurile operaționale de acțiune la nivel central și teritorial.

84. Resursele vor fi planificate pentru a acționa numai în conformitate cu specialitatea acestora, sarcinile și competențele legale.

85. Resursele financiare pentru realizarea și desfășurarea activităților de gestionare a situațiilor de urgență la nivel central și teritorial se asigură din bugetul de stat și/sau din bugetele locale.

86. În cazul epuizării resurselor organizatorice, financiare și manageriale alocate, se vor putea solicita motivat fonduri pentru gestionarea crizei din fondurile de urgență ale Guvernului, cu respectarea prevederilor indicate la pct.12 și 24 din Hotărârea Guvernului nr.862/2015 „Pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului”.

87. Resursele umane sunt reprezentate de personalul autorităților administrației publice/instituțiilor publice de la nivel central și teritorial, conform domeniilor de competență.

88. Cheltuielile curente și de capital ocazionate de gestionarea crizei se finanțează din bugetul Agenției.

89. Echipamentele și materialele stocate la Agenție și subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor vor fi verificate periodic pentru aprecierea gradului de deteriorare în vederea înlocuirii.

90. Datele privind laboratoarele naționale de referință pentru fiecare din subdomeniile ce constituie obiectul controlului oficial al alimentelor, precum și lista laboratoarelor implicate în controlul oficial al alimentelor, detaliile privind metodele acreditate în planurile naționale multianuale de control, elaborate în conformitate cu prevederile de la capitolul VII din Legea nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor și postate pe pagina web oficială a Agenției (<http://www.ansa.gov.md>).

91. Instruirea personalului desemnat să gestioneze Planul la nivelul autorităților /instituțiilor implicate se va realiza în cadrul programelor de instruire proprii. O simulare este realizată cel puțin odată pe an pentru verificarea modului de reacție a personalului implicat din cadrul autorităților publice de la nivel central și teritorial, în situațiile de urgență.

92. Pe perioada crizei, Celula națională de criză asigură comunicarea publică prin informarea și educarea populației utilizând diferite canale de comunicare:

- 1) anunțuri în mass-media și pe internet;
- 2) afișe în locuri publice;
- 3) broșuri și alte material informative;
- 4) utilizarea liniei telefonice de urgență la care se pot solicita și obține informații cu privire la criză/criza potențială;
- 5) asigurarea participării persoanelor desemnate la emisiuni din presa audio-video sau acordarea de interviuri în presa scrisă.

Capitolul VIII

RESPONSABILITĂȚI

93. Autoritățile administrației publice/instituțiile publice reprezentate în celulele de criză au obligația de a desemna și comunica la Agenție și subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor persoanele desemnate să gestioneze la nivel central și teritorial planul operațional de acțiune, respectiv reprezentanții în Celula națională de criză și celulele de criză teritoriale.

94. Reprezentanții legali ai instituțiilor implicate în acțiuni de intervenție, sunt responsabili de punerea în aplicare a prezentului Plan și elaborarea, după caz, a unor proceduri detaliate.

95. Agenția elaborează un plan pe cinci ani pentru punerea în aplicare a Planului general, care, ulterior, este actualizat o dată la cinci ani în funcție de necesitățile identificate.

Caracteristicile crizei și cauzele care o pot genera

1. Crizele din domeniul siguranței alimentelor pot fi cauzate de unul sau o serie de incidente negative în domeniul sănătății, managementului riscului, percepției publicului și economiei, indiferent dacă incidentul negativ afectează unul sau mai multe dintre domeniile enumerate. Factorii decisivi pentru stoparea unei crize sunt proporțiile incidentului și impactul său asupra domeniilor afectate, precum și gradul de percepție al publicului. Situațiile de criză sunt acele situații în care factorii critici iau amploare, ceea ce face Agenția să considere că gestiunea riscului determinat de produsele alimentare sau hrana pentru animale va fi atât de complexă, încât riscul nu va putea fi gestionat în mod adecvat.

2. De cele mai multe ori, crizele nu au un start clar sau sfârșit previzibil. Crizele evoluează rapid, iar situația și activitățile celor responsabili sunt urmărite cu un interes sporit de opinia publică. Au existat situații potențial generatoare de criză în domeniul securității și siguranței produselor alimentare, cauzate, de percepția publicului despre o amenințare asupra sănătății individuale. În acest context, amploarea crizei nu este neapărat corelată cu nivelul de risc. Necesitatea de acțiune pentru a gestiona criza poate diferi de necesitatea de acțiune pentru a minimaliza riscul.

3. Orice criză, indiferent de natura sa, are anumite caracteristici precum:

1) amenințarea: existența unei amenințări este factorul de declanșare a unei crize, în cazul în care natura amenințării este susceptibilă de a produce o astfel de temere;

2) urgența: amenințarea trebuie să fie suficient de mare pentru a crea o situație de urgență părții (pârților) amenințate;

3) surpriza: existența amenințării constituie o surpriză, în general, doar amenințările neanticipate se transformă într-o criză;

4) presiunea timpului: dacă amenințarea nu este anticipată, nu există un plan privind modul de răspuns la criză, acesta trebuie să fie elaborat într-o perioadă scurtă de timp;

5) incertitudinea: având în vedere evoluția aleatorie a unor evenimente cu procent mare de probabilitate de a se manifesta;

6) intensitatea mărită: aceasta este în strânsă legătură cu timpul.

4. Prevenirea crizei este posibilă pe baza conștientizării posibilității de apariție a acesteia, care include identificarea vulnerabilităților și a riscurilor specifice domeniului alimentar și potențiale cauze ale crizei. Scenariile posibile de criză trebuie analizate în special pentru a identifica dinamica și potențialul de evoluție a crizei dintr-un stadiu incipient și pentru a iniția efectiv măsurile anticriză.

5. Cauzele crizelor în domeniul siguranței produselor alimentare pot fi clasificate astfel:

1) contaminarea directă a produselor alimentare:

a) accidentele și calamitățile naturale, nerespectarea bunelor practici pe lanțul alimentar sau activitățile teroriste pot conduce la contaminarea alimentelor;

b) în cazurile enunțate la lit. a) criza este declanșată de un eveniment care poate fi sau nu identificat în timp și spațiu și reprezintă un risc pentru consumatori.

2) fraudele alimentare:

a) încălcarea în mod intenționat a regulilor generale prevăzute la art.1 din Legea nr.50 din 28 martie 2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor, în scopul obținerii unui profit financiar sau economic, poate crea premisele unei crize;

b) responsabilitatea pentru siguranța produselor alimentare le revine atât operatorilor din domeniul alimentar care produc și plasează produsul pe piață, cât și autorităților responsabile de controlul inofensivității acestora.

3) deteriorarea calității factorilor de mediu:

a) impactul natural sau antropogen poate provoca contaminarea directă sau indirectă a produselor alimentare cu microorganisme patogene și condiționat patogene, de exemplu: *Salmonella* spp., *Campylobacter* spp., *Yersinia enterocolitica*, *E. Coli* O157, *Listeria monocytogenes*, *Clostridium perfringens*, *Clostridium botulinum*, stafilococi coagulazo-pozitivi, *Bacillus cereus* etc;

b) infecțiile la animale (zoonoze) se transmit direct la om prin produse alimentare de origine animală. Prezența microorganismelor patogene, în primul rând *Salmonella* spp., în hrana pentru animale și produse alimentare de origine animală poate produce intoxicații la animale și om. Pentru prevenirea infecțiilor la animale și asigurarea inofensivității produselor alimentare, producătorii trebuie să fie informați cu mecanismele și factorii de transmitere a acestor microorganisme (de exemplu: *Salmonella* spp., *Campylobacter* spp., *Yersinia enterocolitica*, *E. Coli*, *Enterobacteriaceae*, *Listeria monocytogenes*, *Clostridium perfringens* etc);

c) producătorii trebuie să cunoască că dezvoltarea microorganismelor depinde de temperatură, pH și de mediu (nutrienți). Deteriorarea calității factorilor de mediu (apă, aer, sol) poate fi provocată de infectarea mediului cu microorganisme patogene, sub influența factorilor fizici și chimici. Dintre factorii fizici putem

enumera temperatura, umiditatea aerului etc., iar factorii chimici reprezintă diferite elemente sau substanțe chimice existente în natură ori sunt sintetizate de om.

4) percepția publică eronată:

a) în percepția publică, un risc poate reprezenta o amenințare semnificativă pentru sănătate, indiferent de dimensiunile acestuia. Chiar dacă evaluarea riscului nu arată că el ar reprezenta un pericol pentru sănătatea consumatorilor, această situație poate fi o criză potențială. În special atunci când consumatorii ajung ușor la concluzia că instituțiile guvernamentale nu acordă suficientă atenție unui anumit subiect și nu se implică în soluționarea problemei, societatea poate pierde încrederea în deciziile și măsurile luate de autoritatea responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul siguranței produselor alimentare;

b) o altă consecință negativă este impactul economic, materializat prin pierderi importante cauzate de scăderea consumului unui anumit produs/e, care poate avea și implicații sociale – prin pierderea sau scăderea numărului locurilor de muncă într-unul sau în mai multe sectoare de activitate.

5) managementul defectuos al incidentului/crizei potențiale:

a) prevenirea insuficientă a pericolului din cauza lipsei unor planuri de intervenție, existenței unor planuri incomplete sau a implementării incorecte a măsurilor preconizate poate conduce la un management defectuos al incidentului/crizei potențiale și poate lăsa impresia că autoritatea responsabilă nu a luat măsuri sau a luat măsuri insuficiente de protecție a sănătății populației;

b) un management sau o comunicare defectuoasă poate provoca o creștere rapidă și dramatică a crizei ori o prelungire a acesteia, iar uneori chiar poate declanșa o nouă criză.

6) evidențele noi:

a) datorită unor rezultate științifice sau evaluări de risc emergent, pot fi puse în evidență:

- apariția unui risc total nou care nu a fost cunoscut înainte;
- modificarea gradului unui risc deja cunoscut (o nouă rată a riscului);
- modificarea evaluării gradului de expunere la un risc cunoscut.

În general, rata crescută a riscului sporește probabilitatea de apariție a crizei.

b) pentru un management de succes este important ca toate cauzele să fie luate în calcul în egală măsură. În situații deosebite, evenimentele imprevizibile pot provoca abateri capabile să modifice fundamental configurația datelor problemei, incertitudinea devenind ea însăși un potențial factor de risc. Identificarea timpurie a unor astfel de evenimente ne ajută să reducem potențialul crizei. Cu toate acestea, chiar și măsurile de prevenire a crizei aplicate cu succes nu pot duce la evitarea totală a acesteia.

Anexa nr. 2
la Planul general de gestionare a
crizelor în domeniul siguranței
produselor alimentare și a
hranei pentru animale

Categoriile de pericole în domeniul siguranței produselor alimentare

1 Se disting următoarele categorii de pericole legate de siguranță produselor alimentare:

- 1) pericole biologice;
- 2) pericole chimice;
- 3) pericole fizice.

2. Pericolele biologice sunt pericole de origine biologică, cu impact mai mare asupra sănătății omului și/sau asupra mediului decât cele chimice sau fizice. Acestea sunt cele mai frecvent raportate și afectează un număr mai mare de consumatori. În plus, induc efecte acute care fac ca pericolul să fie conștientizat de către consumator. Potențialele riscuri biologice pentru siguranță produselor alimentare pot fi generate de microorganisme (bacterii, mușcăiuri, drojdii, virusuri) și paraziți. Multe dintre speciile de bacterii au capacitatea de a se dezvolta în condiții extreme de mediu (compoziție, pH, temperatură, concentrație de oxigen etc.). Bacteriile prezintă termostabilitate diferită, menționând aici termorezistența și capacitatea de a supraviețui în condiții extreme a sporilor. Pe de altă parte, deși virusurile și paraziții nu se dezvoltă în alimente, acești agenți au capacitatea de a supraviețui într-un număr suficient pentru a produce îmbolnăviri. În general, toxiinfecțiile alimentare apar atunci când sunt ingerate alimente contaminate cu microorganisme și/sau toxine.

3. În funcție de severitatea îmbolnăvirilor pe care le pot provoca, pericolele biologice (definite cu exemple de agenți patogeni pentru fiecare categorie) pot fi:

1) microorganisme de gravitate ridicată: *Brucella melitensis*, *Brucella abortus*, *Brucella suis*, *Mycobacterium bovis*, *Clostridium botulinum* tip A, B, E și F, *Salmonella typhi*, *Salmonella paratyphi* A, B și C, *Salmonella sendai*, *Salmonella choleraesuis*, *Shigella dysenteriae*, *Vibrio cholerae*, *Taenia solium*, *Trichinella spiralis* II;

2) microorganisme de gravitate medie, dar cu un potențial de creștere a riscului: β -hemolytic *Streptococcus* (grupele A, C și G), *Escherichia coli* enteropatogen, *Salmonella* spp., *Shigella* spp., *Listeria monocytogenes*, *Rotavirus*, grupul de virusuri Norwalk, *Entamoeba histolytica*, *Diphyllobothrium latum*, *Ascaris lumbricoides*, *Cryptosporidium parvum* III;

3) microorganisme de gravitate medie, dar cu posibilitate scăzută de creștere a riscului: *Bacillus cereus*, *Campylobacter jejuni*, *Clostridium perfringens*, *Staphylococcus aureus*, *Vibrio cholerae* (cu excepția 01), *Vibrio parahaemolyticus*, *Yersinia enterocolitica*, *Giardia enteric*, *Taenia saginata*;

4) alți agenți patogeni: *Legionella* *Aeromonas*.

4. Cu referire la pericolele chimice, menționăm că în organismul uman pot apărea reacții adverse la diferite substanțe chimice prezente în alimente. Aceste reacții se pot clasifica în intoxicații alimentare și alergii la alimente. În mod obișnuit, fiecare individ dintr-o populație este vulnerabil la intoxicații cu alimente dacă expunerea este suficient de mare. Alergiile reprezintă reacții individuale patologice la componente particulare ale alimentelor.

5. Pericolele chimice se clasifică în următoarele categorii:

1) alergeni (cereale, soia și produse din soia, arahide și produse derivate, nuci și produse derivate, crustacee și produse derivate, pește și produse din pește, lapte și produse din lapte, ouă și produse din ouă, kiwi etc.);

2) aditivi alimentari;

3) reziduuri:

a) pesticide:

– insecticide (organoclorurate, organofosforice, carbamați, piretroizi de sinteză, insecticide botanice);

– fungicide (anorganice, organice nesistemice, de contact, organice sistemice), ierbicide (dinitrofenoli, fenilcarbamați, acizi fenoxialchil carbonici, substanțe fenilureice, triazine, compuși cuaternari de amoniu);

b) medicamente de uz veterinar: agenți antimicrobieni și antibiotice, agenți anabolizanti, agenți antihelmintici, coccidiostatice, tranchilizante și substanțe beta-agoniste, promotori de creștere ne hormonală;

c) substanțe care pot migra în alimente din materialele ce vin în contact cu acestea;

4) contaminanți:

a) de mediu: hidrocarburi aromatice, dioxină și compuși similari dioxinei, contaminanți anorganici, metale grele, nitriți și nitrați;

b) de proces: hidrocarburi aromatice policiclice, amine heterociclice, acrilamida, furan, trihalometani, nitriți și nitrați;

c) microbiologici: micotoxine (alfatoxine, ochratoxină, fumonisină, deoxinivalenol, toxinele T2 și HT2, zearalenonă, patulină etc.) și biotoxine marine;

5) substanțe endogene: alcaloizi, amine biogene (ex: putresceină, cadaverină, spermidină, spermină, histamină, triptamină, tiramină, feniletilamină).

6. Pericolele fizice se clasifică în:

1) contaminarea neradioactivă – prezența în alimente a unor materii suplimentare sau obiecte care în mod normal nu trebuie să fie prezente și care pot cauza vătămări, boli sau traume psihologice organismului uman. Exemple de pericole fizice neradioactive:

a) minerale: sol, pietre, praf, metale, sticlă, fibre, fulgi de vopsea etc.;

b) vegetale: ierburi, frunze, tulpini;

c) animale: insecte, rozătoare, acarieni;

2) contaminarea radioactivă – acest tip de contaminare este invizibil, de aceea nu are un efect semnificativ asupra percepției consumatorului. Fiindcă se poate detecta numai cu instrumente specifice, contaminarea radioactivă este periculoasă și poate provoca leziuni grave organismului uman.

Anexa nr. 3
la Planul general de gestionare a
crizelor în domeniul siguranței
produselor alimentare și a
hranei pentru animale

Atribuțiile coordonatorilor situațiilor de criză

1. Atribuții Generale. Coordonatorul situațiilor de criză acționează ca punct unic de contact pentru a asigura:

- 1) coordonarea în caz de incidente sau de crize generate de alimente sau de hrana pentru animale la nivel național;
- 2) utilizarea eficientă a rețelelor de alertă în cazul unui incident sau al unei situații de criză;
- 3) prezentarea, la solicitarea Comisiei, a planului național propriu pentru situații de urgență în reuniuni ale coordonatorilor situațiilor de criză;
- 4) participarea la conferințe audio, și acțiuni subsecvente acestora, organizate de Comisie în cadrul unei coordonări intensificate sau al unei situații de criză;
- 5) după încheierea unei crize, furnizarea de contribuții în cadrul unei reuniuni cu privire la posibilele lacune și domenii în care pot fi aduse îmbunătățiri;
- 6) stabilirea unor legături puternice între coordonatorii situațiilor de criză și consolidarea încrederii între parteneri prin schimb de experiență;
- 7) participarea la exerciții de simulare naționale și europene, inclusiv la cele organizate de EFAS și de alte institute europene.

2. Atribuții de comunicare în situații de criză. Coordonatorii situațiilor de criză, în cadrul competențelor care le revin, sunt responsabili pentru coordonarea comunicării în situații de criză cu privire la măsurile luate, recomandările sanitare etc. Atribuțiile privind comunicarea includ:

- 1) asigurarea principiilor transparenței și a strategiei de comunicare prevăzute în capitolul VI la nivel național;
- 2) contribuția la definirea unei strategii globale de comunicare pentru gestionarea incidentelor sau a crizelor generate de alimente sau de hrana pentru animale;
- 3) furnizarea de cunoștințe de specialitate și de orientări în materie de comunicare în situații de criză factorilor de decizie, de exemplu, despre modul de prezentare către public a măsurilor sanitare;
- 4) elaborarea de mesaje-cheie/poziții de adoptat în rândul partenerilor în timpul unui incident sau al unei crize prin rețele sau conferințe audio dedicate;

5) diseminarea unor mesaje-cheie prin intermediul platformelor de comunicare socială și al altor instrumente (de exemplu, o pagină de internet specifică), inclusiv, dacă este necesar, prin intermediul Rețelei de experți în comunicare a EFSA;

6) monitorizarea reacțiilor din mass-media și a surselor de opinie publică (de exemplu, platformele de comunicare socială) în timpul unui incident sau al unei crize și raportarea acestora în rețea;

7) coordonarea instrumentelor de comunicare bazate pe cerere (de exemplu, întrebări frecvente, linii telefonice de urgență etc.);

8) asigurarea coerenței cu evaluările riscurilor efectuate de EFSA și de ECDC, inclusiv cu evaluările rapide efectuate în comun ale focarelor epidemice, și cu activitățile de comunicare aferente;

9) consultarea cu privire la comunicările EFSA și ale ECDC în timpul unei situații de criză în legătură cu comunicarea științifică a riscurilor înainte de difuzare.

Surse pentru colectarea de informații privind incidentele

Agencia monitorizează și colectează informații în permanență din următoarele surse:

1. Sistemul de alertă rapidă pentru alimente și furaje (RASFF).
2. EFSA, inclusiv rețelele sale științifice.
3. ECDC, inclusiv Sistemul de informații privind epidemiile (EPIS), o platformă de comunicare care permite experților desemnați în domeniul sănătății publice și siguranței alimentelor să facă schimb de informații tehnice pentru a evalua dacă amenințările actuale și emergente din domeniul sănătății publice au un impact potențial în Europa.
4. Raportul de sinteză anual privind Uniunea al EFSA/ECDC referitor la tendințele și sursele zoonozelor, agenții zoonotici și focarele epidemice de toxiinfecție alimentară.
5. Sistemul de schimb de informații în caz de urgență radiologică al Comunității Europene (ECURIE).
6. Contactele directe cu alte agenții ale Uniunii decât EFSA (cum ar fi ECDC, ECHA, EMA), statele membre și părțile interesate din sectorul privat organizațiile internaționale relevante, cum ar fi Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor (OIE), Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO) și Organizația Mondială a Sănătății (OMS), în particular prin intermediul Rețelei internaționale a autorităților pentru siguranța alimentară (INFOSAN) și în contextul Regulamentului sanitar internațional (9) (RSI) și al Inițiativei pentru securitatea sanitară globală.
7. Colecția comună EFSA/ECDC de date de tipizare moleculară.
8. Comitetul permanent pentru plante, animale, produse alimentare și hrană pentru animale (comitetul PAFF).
9. Rețeaua de laboratoare de referință ale Uniunii Europene (EURL) și de laboratoare naționale de referință (NRL).
10. Comitetul pentru securitate sanitară (CSS).
11. Sistemul de gestionare a informațiilor pentru controalele oficiale (IMSOC), un sistem computerizat planificat care integrează și, dacă este necesar, actualizează toate sistemele de informații existente.

Clasificarea incidentelor alimentare

1. Incidentele alimentare diferă foarte mult și pot varia de la o problemă standard de siguranță a produselor alimentare, evenimente inopinate până la riscuri grave la adresa sănătății publice. În aceste cazuri incidentele pot escalada și se pot transforma în crize.

2. La clasificarea incidentelor alimentare, se iau în calcul severitatea riscului, complexitatea incidentului, precum și percepția publică. În funcție de severitatea riscului, diferențiem:

risc mic – atribuit unui risc în condițiile în care acesta este bine gestionat de entitate, respectiv, controalele interne implementate mențin riscul în niveluri acceptabile;

risc mediu – atribuit unui risc atunci când la nivelul entității sunt implementate măsuri de control intern, însă manifestarea riscului nu poate fi prevenită în totalitate;

risc mare – atribuit unui risc atunci când riscul nu este controlat, iar manifestarea lui nu poate fi prevenită de entitatea publică.

Impactul riscului reprezintă consecința negativă asupra rezultatelor (obiectivelor) așteptate în cazul în care riscul se materializează. Impactul riscului poate fi apreciat ca ridicat, mediu sau scăzut. Impactul ridicat presupune că materializarea riscului implică un nivel sporit de gravitate. Impactul mediu presupune un nivel moderat de gravitate pentru entitate. Impactul scăzut echivalează cu o gravitate redusă, în cazul în care riscul se manifestă.

3. Pentru a determina dacă un incident alimentar evoluează sau nu către o criză și pentru a asigura ținerea sub control a proceselor critice, la abordarea unui incident alimentar se analizează mai mulți factori/criterii, printre care:

- 1) numărul de consumatori afectați;
- 2) severitatea riscului/bolii;
- 3) aria de distribuție;
- 4) volumul de alimente incriminate;
- 5) precedente în cazuri similare, decizii anterioare de gestionare a riscului;
- 6) numărul de rapoarte/notificări/sesizări;
- 7) resursele solicitate;
- 8) segmentele lanțului alimentar implicate;

- 9) trasabilitatea produselor suspecte;
- 10) faptul dacă contaminantul este cunoscut sau nu;
- 11) numărul de autorități implicate;
- 12) percepția publică/ mediatizarea;
- 13) implicațiile comerciale, internaționale.

4. În funcție de criteriile menționate la pct.3 incidentele alimentare pot fi:

minore - incidentele care au impact asupra siguranței produselor alimentare cu efecte localizate și care se gestionează la nivel teritorial;

medii - incidentele care ar putea afecta sănătatea publică pe o arie de răspândire mai mare, iar gestionarea lor implică coordonarea de la nivel central;

majore - incidentele severe (îmbolnăviri grave, potențial decese), complexe (un număr mare de persoane afectate, produse incriminate, un nivel ridicat de resurse necesare pentru gestionare), larg răspândite și care generează un grad sporit de îngrijorare în rândul populației. Asemenea situații necesită să fie coordonate de la nivel central.

5. Incidentele majore pot fi crize potențiale sau crize.

6. Pentru încadrarea incidentelor alimentare în unul din tipurile prevăzute la pct. 4 se utilizează modelul de definire în baza severității și complexității.

7. Severitatea incidentului se stabilește în funcție de criteriile și punctajele incluse în tabelul nr.1 (fiecărui criteriu i se acordă puncte de la 1 la 3).

Tabelul nr.1
Severitatea incidentului

Criterii	Număr de puncte		
	1	2	3
Gravitatea pericolului	Risc mic (nu este sever)	Risc mediu	Risc mare (riscuri care sunt demne de luat în calcul)
Numărul de consumatori afectați	Până la 4 consumatori	Între 5 și 50 de consumatori	Peste 50 de consumatori
Numărul / loturile de produse incriminate	1 produs	2-10 produse	Peste 10 produse

8. Severitatea incidentului poate fi apreciată conform punctajului cumulativ de la 3 la 9 puncte, după cum urmează:

1) severitate mică: în cazul în care punctajul obținut adunând punctele acordate celor 3 criterii este 3 sau 4;

2) severitate medie: în cazul în care punctajul obținut adunând punctele acordate celor 3 criterii este între 5 și 7;

3) severitate mare: în cazul în care punctajul obținut adunând punctele acordate celor 3 criterii este 8 sau 9.

9. Complexitatea incidentului se stabilește în funcție de următoarele criterii și punctaje (fiecarui criteriu i se acordă puncte de la 1 la 3) și nu trebuie să depășească valorile menționate în tabelul nr.2.

Tabelul nr.2
Complexitatea incidentului

Criterii	Număr de puncte		
	1	2	3
Aria de distribuție	Teritorială	Națională	Internațională
Percepția publică	Interes scăzut la nivel teritorial	Interes la nivel național	Interes la nivel internațional
Numărul / loturi de produse incriminate	1 produs	2-10 produse	peste 10 produse
Numărul estimat de părți implicate în gestionarea incidentului (instituții implicate, segmente ale lanțului alimentar etc.)	O singură instituție implicată	Mai multe instituții implicate la nivel național	Instituții implicate pentru asigurarea funcțiilor de sprijin
Trasabilitatea produselor incriminate	Trasabilitate cunoscută	Trasabilitate incompletă	Lipsă trasabilitate

10. Complexitatea poate fi încadrată într-un punctaj de la 4 la 12, după cum urmează:

1) complexitate mică: în cazul în care punctajul obținut adunând punctele acordate celor 4 criterii este între 4 și 6;

2) complexitate medie: în cazul în care punctajul obținut adunând punctele acordate celor 4 criterii este între 7 și 9;

3) complexitate mare: în cazul în care punctajul obținut adunând punctele acordate celor 4 criterii este între 10 și 12.

11. Încadrarea ulterioară a incidentelor poate fi făcută utilizând media aritmetică a valorilor severității și complexității pentru diferite situații posibile

(varianta I) sau luând în considerare doar încadrarea obținută pentru severitate/complexitate (varianta a II-a), fără a se ține cont de media aritmetică.

12. La încadrarea incidentelor prin folosirea mediei aritmetice (varianta I) se iau în calcul punctajele obținute pentru încadrarea severității/complexității și se aplică media aritmetică a punctelor obținute pentru fiecare criteriu (considerând că ponderea este aceeași pentru fiecare criteriu):

- 1) severitate mică: de la 1 (3:3) la 1,3 (4:3);
- 2) severitate medie: de la 1,66 (5:3) la 2,3 (7:3);
- 3) severitate mare: de la 2,6 (8:3) la 3 (9:3);
- 4) complexitate mică: de la 1 (4:4) la 1,5 (6:4);
- 5) complexitate medie: de la 1,75 (7:4) la 2,25 (9:4);
- 6) complexitate mare: de la 2,5 (10:4) la 3 (12:4).

13. Mediile aritmetice se realizează între valorile severității și complexității pentru diferite situații posibile (de ex.: severitate mică/complexitate mică; severitate mică/complexitate medie; severitate mică/complexitate mare; severitate medie/complexitate mică etc.), folosind valorile minime și maxime obținute mai sus pentru severitate și complexitate, după cum urmează:

severitate mică/complexitate mică: $(1 + 1)/2 = 1$

severitate mare/complexitate mică: $(2,6 + 1)/2 = 1,8$
 $(3 + 1,5)/2 = 2,25$

severitate medie/complexitate mare: $(1,66 + 2,5)/2 = 2,08$
 $(2,3 + 3)/2 = 2,6$

complexitate medie/severitate mare: $(1,75 + 2,6)/2 = 2,17$
 $(3 + 3)/2 = 3$

complexitate mare/severitate mare: $(2,6 + 2,5)/2 = 2,55$
 $(3 + 3)/2 = 3.$

14. După calcularea tuturor variantelor posibile, s-a stabilit următoarea încadrare:

1) incident minor – mediile aritmetice între severitate și complexitate sunt mai mici de 1,4;

2) incident mediu – mediile aritmetice se situează între 1,4 și 2,1;

3) incident major – mediile aritmetice se situează între 2,1 și 3.

15. S-a luat în considerare o limită cât mai joasă pentru incidentul major pentru ca structurile create responsabile de gestionarea situațiilor de criză/criză potențială (celule de criză) să se activeze în scopul prevenției în situațiile în care se estimează că incidentul tinde să escaladeze. În baza experienței acumulate, ulterior această limită va putea crește, după caz.

16. A doua opțiune este de a lua în considerare doar încadrarea obținută pentru severitate/complexitate (varianta a II-a), fără a se ține cont de media aritmetică, conform modelului prezentat în tabelul nr.3.

Tabelul nr.3
Încadrarea obținută pentru severitate/complexitate,
fără a se ține cont de media aritmetică

Severitate (în continuare – S)	Mică (S)	Medie (S)	Mare (S)
Complexitate (în continuare – C)			
Mică (C)	Incident minor	Incident mediu	Incident mediu
Medie (C)	Incident mediu	Incident mediu	Incident major – criză potențială
Mare (C)	Incident mediu	Incident major – criză potențială	Incident major – criză

17. Exemple de încadrare a incidentelor în baza mediei aritmetice și fără a se ține cont de aceasta sunt expuse în tabelul nr.4.

Tabelul nr.4
Exemplu de încadrare a incidentelor

Severitate	Gravitatea pericolului	Număr de consumatori afectați		Percepția publică
1	x	x		
2				
3				x
Complexitate	Aria de distribuție	Număr/loturi incriminate	Număr părți implicate	Trasabilitatea
1				
2				x
3	x	x	x	

Varianta I: încadrarea în baza mediei aritmetice între valorile severității și complexității severitate

$$1 + 1 + 3 = 5$$

$$5 : 3 = 1,66$$

complexitate

$$3 + 3 + 3 + 2 = 11$$

$$11 : 4 = 2,7$$

$$1,66 + 2,7 = 4,36 : 2 = 2,18$$

Rezultat: Incident major - criză potențială

Varianta a II-a: încadrarea pe bază de severitate/complexitate

Severitate medie/ Complexitate mare

Rezultat: Incident major – criză potențială

Notă: Având în vedere că pot exista situații în care varianta I indică un tip de incident diferit fata de varianta II, se recomandă ca în aceste cazuri incidentul să se clasifice în clasa de risc mai mare și gestionarea să se realizeze corelat cu aceasta, urmând ca, după acumularea experienței în implementarea/ gestionarea incidentelor, să se opereze modificări, după caz, în sistemul de încadrare al incidentelor.

Evaluarea primară a informației cu privire la potențialul declanșării unei crize

Centrul operativ acționează ca un prim filtru și verifică dacă circumstanțele existente au potențialul de a genera o criză, răspunzând la următoarele întrebări:

1. Incidentul se poate rezolva prin aplicarea anumitor măsuri de către Agenție? La alegerea măsurilor se va ține cont de factori precum rezultatele evaluării riscurilor, ale estimării impactului incidentelor etc.).

2. De când este cunoscută problema?

3. Mesajul indică în mod clar ce s-a întâmplat, unde și când?

4. Sunt informațiile disponibile din mai multe surse?

5. Există o alertă rapidă cu informații detaliate disponibile?

6. După incident informațiile au fost transmise prompt? Dacă raportarea a avut loc prin mijloace verbale (de exemplu: telefon), este necesar ca după aceasta, în cel mai scurt timp posibil, să se întocmească și să se transmită Agenției un raport scris.

7. Cine a descoperit problema?

8. Care au fost informațiile diseminate?

9. Care este percepția publicului/articolelor de presă?

10. Poate fi efectuată o primă evaluare brută a situației în baza informațiilor disponibile? Alegerea celei mai adecvate abordări sau metode depinde de luarea în considerare a disponibilității datelor de intrare și a informațiilor pentru evaluare.

11. Au existat cazuri similare?

12. Pot fi efectuate acțiuni derivate din cazuri similare?

13. Este disponibilă o primă evaluare a situației? Evaluarea informațiilor poate duce la atingerea obiectivelor întregii activități de detectare a semnalelor, dacă se dau răspunsuri corecte la întrebările care urmează.

14. Este disponibilă o evaluare a Agenției sau a fost deja solicitată? Evaluarea riscului este efectuată în scopul determinării factorilor prezenți, iar țara a demonstrat faptul că au fost aplicate măsurile generale corespunzătoare, considerate suficiente pentru managementul tuturor riscurilor depistate;

15. Este necesară o expertiză realizată de experți din afara autorităților publice/ de către personalități științifice?

16. Poate fi cuantificată dimensiunea potențială a incidentului?

17. Pericolul potențial poate fi evaluat cu suficientă certitudine sau sunt necesare alte evaluări (rapoarte toxicologice, epidemiologice)?

18. Suspiciunea asupra sursei de contaminare a fost confirmată prin date analitice sau anamnezice?

19. Sunt necesare clarificări suplimentare în vederea evaluării riscului asupra sănătății?

20. Au fost luate în considerare toate deciziile relevante și informațiile disponibile pentru prima evaluare sau este necesară obținerea de informații adiționale incluzând:

1) originea crizei și evoluția incidentului până în prezent;

2) produsele afectate (ce fel de lanțuri de aprovizionare pot fi identificate? Este posibilă trasabilitatea?);

3) cantitățile existente în Republica Moldova și locația acestora?

4) disponibilitatea metodelor și a capacităților de analiză?

5) măsurile ce au fost deja luate de către Agenție și subdiviziunile acesteia din teritoriu (retragere, rechemare)?

6) efectele asupra populației și simptomele (risc asupra sănătății acut, cronic sau latent);

7) originea crizei/sursa de contaminare;

8) ce informații lipsesc pentru o primă caracterizare din punct de vedere legal?

9) a fost stabilit un nivel maxim sau o limită de toleranță legală și care pot fi acțiunile de implementare?

10) prevederile legislative naționale sau internaționale solicită implicarea anumitor autorități?

11) au fost elaborate concepte de soluții inițiale?

12) trebuie luate măsuri de urgență? Cine trebuie să le ia?

21. Exemplele de boli ale populației afectate sunt disponibile și confirmă informațiile?

22. Câți oameni sau care segmente de populație sunt afectate sau prezintă riscuri în mod particular?

23. Mijloacele de distribuție ale produselor afectate sunt cunoscute și ținute sub supraveghere?

24. Ce concluzii pot fi formulate pe marginea datelor analitice?

25. Care sunt experții naționali competenți pentru problema în cauză? Este necesară implicarea acestora?

26. Au fost evaluate primele rezultate analitice disponibile? Cine a furnizat aceste rezultate? Metodologia este validată.

Anexa nr. 7
la Planul general de gestionare a
crizelor în domeniul siguranței
produselor alimentare și a
hranei pentru animale

**Fișa de descriere
a incidentului pentru o primă evaluare a situației**

Data producerii incidentului	Data informării Centrului operativ
Sursa / structura care a informat Centrul operativ	
Persoană de contact: nume, telefon, e-mail	
Scurtă descriere a situației actuale	
Informații despre produsul alimentar implicat în criză	
Tipul produsului alimentar	
Numărul lotului	
Țara de origine	
Termen de valabilitate	
Specificația produsului	
Cantitățile implicate	
Locul unde a avut loc inspecția	
Baza legală	
Numele și adresa producătorului/importatorului	
Distribuția produsului (raioane, municipii)	
Informații despre pericol	
Tipul pericolului (substanță/microorganism)	
Nivelul detectat, Nivelul maxim admis:	
Impactul asupra sănătății consumatorilor	
Tipul bolii	
Originea	
Măsurile deja inițiate	

Anexa nr. 8
la Planul general de gestionare a
crizelor în domeniul siguranței
produselor alimentare și a
hranei pentru animale

Structura Celulei naționale de criză

Denumirea autorității/instituției	Funcția
Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Coordonator general (director general/director general adjunct), direcțiile relevante
Ministerul Sănătății	Secretar de stat / șeful Agenției Naționale pentru Sănătate Publică
Ministerul Afacerilor Interne	Personal din cadrul subdiviziunilor medicale speciale ale Ministerului Afacerilor Interne/ autorităților/instituțiilor din subordine
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Secretar de stat, șef direcție profil veterinar/fitosanitar;
Ministerul Mediului	Secretar de stat, șef direcție profil; Inspectoratul Ecologic de Stat, șef adjunct Agenția "Apele Moldovei", șef adjunct Serviciul Hidrometeorologic de Stat, șef adjunct; Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, șef adjunct
Ministerul Apărării	Șef Serviciul sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor
Ministerul Justiției	Departamentul instituțiilor penitenciare, șef departament
Ministerul Finanțelor prin Serviciul Vamal	Director adjunct
Academia de Științe a Moldovei	Vicepreședinte

Anexa nr. 9
la Planul general de gestionare a
crizelor în domeniul siguranței
produselor alimentare și a
hranei pentru animale

Puncte de reper privind conținutul raportului final al crizei

1. Care este componența și responsabilitățile membrilor Celulei de criză și a diferitelor structuri? Managementul eficient al crizei include ca o componentă esențială comunicarea de criză. Comunicarea de criză reprezintă comunicarea dintre sau înainte, în timpul și după evenimentele negative. Aceasta nu numai că poate să ușureze situația de criză, dar poate să creeze o reputație mai bună decât aceea de care beneficia înainte de criză.

2. Problema a fost detectată la timp și au fost evaluate în mod corect consecințele?

3. Evaluarea situației și-a dovedit acuratețea în timpul crizei?

4. Deciziile au fost luate în timp util (viteza de reacție) și conform situației existente?

5. Obiectivele stabilite au fost atinse conform planurilor generale, operaționale?

6. Primele măsuri de urgență au fost suficiente pentru crearea unei baze de decizie?

7. Măsurile au fost sprijinite suficient de legislația existentă?

8. Au fost solicitate și alocate resurse suficiente pentru efectuarea intervențiilor?

9. Activitățile de control și monitorizare s-au dovedit a fi eficiente sau nu este posibilă evaluarea măsurilor (lipsa informațiilor/ evidențelor necesare evaluării)?

10. A fost evaluată percepția publicului în diferitele faze ale crizei?

11. Care a fost comportamentul mass-media? În timpul unei crize, presa preia și distribuie orice fel de informații, așa încât Agenția nu mai poate controla mesajele care ajung în mass-media. Rezultatul: apar o serie de mesaje contradictorii (provenite din surse oficiale sau/și neoficiale, bazate frecvent pe zvonuri), care conduc la situația în care fiecare jurnalist și chiar fiecare membru al publicului își construiește propria versiune despre criza respectivă. Totodată, în asemenea situații, autoritatea competentă (Agenția) este preocupată de măsurile de urgență și, de aceea, este mai puțin dispusă să sprijine munca jurnaliștilor de căutare a informațiilor. Lipsa de interes sau eforturile depuse pentru a întârzia publicarea unor știri îi vor determina pe jurnaliști să facă apel la alte surse (de obicei, mai puțin informate) sau să se

pronunțe deschis împotriva Agenției. Sprijinirea jurnaliștilor în activitatea de documentare aduce încrederea și înțelegerea presei, devenind un factor de limitare a efectelor negative ale crizei.

12. Organizarea gestionării crizei a fost potrivită în forma în care a fost efectuată?

13. Care sunt punctele slabe și punctele forte ale gestionării crizei?

14. Care sunt măsurile necesare pentru îmbunătățirea gestionării crizei?

15. Este necesară revizuirea prezentului Plan, a legislației și procedurilor pentru îmbunătățirea gestionării crizei?

16. Cine este responsabil pentru reevaluarea/evaluarea finală a incidentului după o perioadă, de exemplu, de 3 sau 6 luni? În general, Agenția este considerată responsabilă pentru criza atunci când cauza este internă, controlabilă și stabilă (repetabilă în timp). Reversul este valabil atunci când cauza este percepută ca externă, incontrollabilă și instabilă.

Anexa nr. 10
la Planul general de gestionare a
crizelor în domeniul siguranței
produselor alimentare și a
hranei pentru animale

Puncte de reper pentru evaluarea situației pe parcursul crizei

În cadrul evaluării situației se va răspunde la următoarele întrebări:

1. Membrii celulei de criză sunt conștienți care este stadiul de evoluție al situației?
2. Componenta celulei de criză corespunde nivelului actual al incidentului?
3. Au existat noi incidente sau informații ce trebuie raportate de la întâlnirea precedentă? Care sunt acestea?
4. Aceste noi incidente impun o nouă evaluare a situației?
5. Care este relația dintre informații și posibilitatea comunicării lor, pe de o parte, și pericolul și viteza de răspândire, pe de altă parte?
6. Care sunt măsurile de urgență ce trebuie luate la nivel internațional?
7. Există alte concepte de soluții alternative?
8. Când pot fi disponibile noi informații? Cunoașterea principiilor de bază ale nutriției, precum și prezentarea unor informații nutriționale corespunzătoare pe produsele alimentare ar ajuta în mod substanțial consumatorul în efectuarea unei astfel de alegeri în cunoștință de cauză.
9. Pot fi acceptate, în această formă, evaluările existente?
10. Situația curentă duce la necesitatea formării unor grupuri de lucru pentru clarificarea aspectelor specifice? Dacă da, care sunt obiectivele acestora? Ele exprimă principiile de acțiune ale Agenției în situații de criză și politicile prin care aceste principii urmează să fie atinse.

PUNCTE-CHEIE
pentru acțiunile de comunicare

1. Există deja solicitări de informații? Dacă da, din partea cui?
2. Care sunt canalele de informare ce au legătură cu incidentul (presa cotidiană, ziare de specialitate, presa electronică, internet etc.)?
3. Este indispensabilă informarea asupra responsabilităților și competențelor pentru gestionarea situației de criză. Acest lucru este deosebit de important, deoarece, începând din acest moment publicul și presa devin conștiente de existența crizei și țin autoritatea competentă cu responsabilități în domeniul siguranței alimentelor (Agenția) sub o strictă supraveghere;
4. Presa este informată în mod adecvat asupra progreselor realizate prin măsurile inițiate?
5. Stabilirea modalității prin care informația trebuie făcută publică. Stabilirea de către Celula națională de criză, prin coordonare cu consiliul consultativ și la decizia directorului general al Agenției, a aspectelor care vor fi comunicate presei, manifestându-se o atenție deosebită conținutului și caracterului informației. Furnizarea, cu sinceritate, a informațiilor, exactitatea acestora eliminând posibilitatea denaturării adevărului.
6. Acest progres al măsurilor este perceput în mod clar de către public?
7. Ce alte canale de comunicare trebuie luate în considerare?
8. A fost elaborată o listă a subiectelor de interes?
9. A fost stabilită „vocea unică” pentru transmiterea unui mesaj unitar?